

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1863-07-28)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1863-07-28)", i *Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 203. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990098-001-shoot-L0019900980010193.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

d. 28. Juli 1863.

Min kjære Ven!

I Løverdags havde jeg den Glæde, da jeg kom hjem efter en Kjøretour, at finde Deres Brev fra 18. Juli liggende paa mit Bord. Jeg havde været ude hos Vedels for ogsaa at gjøre dem bekjendt med, hvorledes et Huus kunde indrettes til to Partier, uden at det ene generede det andet. („De husker vel, at det var paa Fru Vedels Opfordring, at jeg skulde gjøre et Forslag“). De lode begge til at synes godt om den Maade, jeg havde foreslaaet Deelingen. Vedel meente, at man kunde anbringe et fladt Tag paa Huuset med Gitter om, som det Sted hvor begge Partier kunde mødes, — naar de ikke vare oppe at skjændes, tilføiede Fru Vedel. Taget skulde være begge Partiers Eiendom. Dette var jo ret tyrkisk. Jeg haaber, at der kommer til at staae en lille Stol til mig. Den største Anstødssteen bliver vel Markens Størrelse; den er vist en Snees Alen, i det Mindste, større end min Grund, see det bliver jo en heel Kapital. Jeg har forresten seet paa en ny Grund herude, som heller ikke er saa gal, men den ligger paa den anden Side af Veien, og jeg holder ikke af denne Adskillelse, veed De nok. Man er jo sig selv nærmest, siger Ordsproget, et skammeligt Ordsprog, der ofte lyver. Fra Vedels besøgte jeg Deres Damer. Deres Tante Margrethe var meget forkjølet og hostede, men det er vi jo Alle i dette skammelige Veier, som det har været. I Søndags og Mandags lavede vi op, thi Veiret var udmærket smukt, i Dag atter graat med 11 G. Varme. Jeg havde skrevet til Dem i Fredags, forinden De bad mig derom. De spørger, om jeg vandrede i Haven om Morgenen Kl. 5½. Ak! Jo vist! Jeg havde saa fast besluttet at staae tidligt op for dog at faae Et og Andet gjort, som ligger mig paa Hjerte, men det er utroligt, hvor søvrig jeg er om Morgenen. Min eneste Trøst er Karens Ord i Elverhøi: „Det unge Blod behøver længer Hvile;“ disse Ord repeterer jeg til min Opmuntring hver Morgen.

Hvad De skriver om Sverrigs og Danmarks underjordiske Forbindelse er jo mærkeligt nok, men jeg frygter for, at den er kun altfor underjordisk og har for lidt med Himlen at gjøre. Dette svenske Leflerie med den danske Konge og Folk bliver jo tilsidst modbydeligt, naar der intet inderligere og dybere meenes dermed. Det eneste s. 204 var, om det kunde gaae Sverrig som saa mangen en anden Coquette, at Lefleriet lidt efter lidt gik over til en virkelig Kjærlighed, der da blev saameget mere lidenskabelig. Maaskee vi kunde opleve at see dette, og at den svenske Konge kom til at erfare, at det er farligt at spøge med Ilden.

Hvad siger De om den ædle Palmerstons Udtalelser i Underhuset? Disse maa dog vel betyde noget godt for vor Sag. Faaer De Bladene at see paa Reisen? Jeg vil dog for en Sikkerhed[s] Skyld sende Dem det korte Udtog i Morgenavisen, men i Aftenavisen staaer det langt udførligere og kraftigere. Jeg blev saa glad ved at læse den ædle Lords Tale.1

Har De fremdeles seet af Bladene, at man i Tydskland klager over, at der ved den store Udstilling i Hamburg ikke fandtes et eneste Slesvig-Holsteins Flag, undtagen eet over Hunde - Afdelingen? Det er jo ogsaa unægtelig krænkende.

I Illustreret Tidende har der staaet en Slags Biographi af Heibergs Moder, ledsaget af hendes Billede efter Juul — det er det ældre Kobberstik, de have benyttet —; samme Artikel er fuld af Dumheder, der imidlertid ere godt meente, eftersom den er meget anerkjendende, men jeg veed ikke, hvorledes det gaaer i vore Tider med Kritiken; er den anerkjendende, saa er den nu aldeles fornærmende og uforskammet; den dadlende har derimod ofte noget ret smigrende.2 Denne Forfatter siger blandt andet dumt Tøi, at Forfatterindens Indskrænkning ligger i, at hun ikke formaaer at skildre qvindelige Caracteerer. Hvad synes De? Og at hendes Moral er slap. Den første Anke er nu komisk og ligegyldig, men den anden har desmere Betydning, thi paa dette Gebet hersker der en utrolig Forvirring i Begreberne, og hvem skal, hvem vil og kan klare disse? Heiberg har nu andet at tage vare. Det er en utrolig Affectation, hvori Folk vrøvler sig ind, saasnart de komme paa Moralens Gebet. En Novelle som „Ægtestand“ har jeg ofte hørt fiintfølede Damer tage Forargelse af, og dog forekommer det mig, som om Moralens aldrig er traadt strængere og mere forfærdende frem for den, som den rammer, end netop her. Sagen er: Man vil have lavede Forhold skildrede, men de gyse tilbage for dem, der ere hentede ud af de virkelige Menneskesjæle. s. 205 Uf! udraabe de, det er rædsomt! Ja, Det er rædsomt, men det er dette Rædsomme, som de skulde vænne sig til at betragte som den sørgelige Sandhed, men dette have de ikke moralsk Mod til. Og saaledes gaaer det i det Æsthetiske, i det Religiøse og overalt i Livet. Vi kan nu eengang ikke være, som vi skulde være, men indsee, hvorledes vi skulde være, for at være, som vi skulde, dette burde vi dog kunne efter Alt, hvad der er gjort for os af Gud for at klare vore Begreber.

De spørger mig, om jeg senere har været i Kirke? Nei med Skam at tale om. Jeg vilde været i Citadellet i Søndags, men saae, at den bedste Prædikant ikke prædikede, og en mindre god end denne saakaldte Bedste har jeg ikke Mod til at lade mig paavirke af. De beder mig fortælle Dem lidt om de Smaa? Ja, hvad skal jeg fortælle Dem. Vi leve her saa stille, men Gud være lovet i et fredeligt og kjærligt Samliv. Børnene ere raske, glade og hænge ved mig med en inderlig Ømhed. Endnu for et Øieblik siden kom Sarah og sagde: har du seet Anna? hun gaaer og græder, hun siger, at hun har ledt om dig i alle Værelser, i Haven, overalt, men du er ingensteds at finde. Dette lille rørende Træk gjentager sig saa ofte, at det lader til, at den Lille virkelig troer, at jeg pludselig eengang ikke mere er at finde. Jeg troer dog, at hun er den af de Tre igjennem hvis Hoved der gaaer de dybeste Tanker. Der er hos hende noget Dæmonisk, som det stakkels Barn alt nu maa

kjæmpe med, gid det ikke maa tage til, men af. Denne Side hos Barnet har Frøken H[irsch] desværre intet Kjendskab til, hun selv har vist aldrig været bebyrdet med slige Anfægtelser og forstaar dem altsaa ikke, veed ikke i hvilken Form de træde frem i en Barnesjæl. At faae Anna ind under de smaalige Liniers Bettesnor vil nok falde vanskeligt, for ikke at sige umuligt. Det gjør mig ofte ondt, at see det lille Pus kjæmpe med sig selv, en Kamp, j e g seer, men ikke Frøken H., og hvorledes skal man oplade et Syn for Noget, som man næsten ikke har Ord til at forklare eller beskrive? Vi see Alle med vore egne Øine og ikke med Andres, og hun seer nu saa godt, hun kan, med dem hun har faaet. Hun er saa samvittighedsfuld, god og forstandig, men Forstanden har mange Nuancer, Alle have vi Bomme, vi ikke kunne komme over.

Hvorledes mon De nu selv har det? Jeg tænker saa ofte s. 206paa, om ogsaa De skulde have dette urolige Veier, da kan dette jo forspilde hele Deres Glæde, det var dog ret tungt.

I Aftes blev jeg pludselig overrasket ved, at Madvig, som jeg troede langt borte, traadte ind af Døren. Han var rask og munter og blev rolig hos mig til Thee. Familien ligger i Hellebæk; i Morgen rejser han derud for flere Uger. Et Par Nætter har han alt nydt der den huuslige Lyksalighed, hvilken dog bliver noget forstyrret ved, at han hver Morgen vækkes Kl. 5 ved at der lige under hans Seng, i Kjælderen nemlig, kjærnes Smør. Kjøbenhavnerne Sommerglæder have virkelig noget rørende, ifald den ikke havde noget komisk. Han var meget elskværdig i Aftes, han gjør mig den Ære at udtale sig saa aabent og uforbeholdent, at jeg ret glæder mig over hans Tillid.

I Dag har Fru Hall besøgt mig. Nei, hun er dog mageløs! Jeg skylder hende, at jeg, lige siden hun forlod mig, af og til maa briste i Latter over hendes mærkværdige Aabenmundethed. Hun er iblandt andet kommet til det Resultat, at h u n o g j e g kan tillade os hvilke Friheder, det end skal være, uden at Verden har Ret til at opholde sig herover, dog, jeg vil ikke begynde med at referere hendes eiendommelige Tale, thi da man dog ikke kan fortælle A l t, saa bliver det dog kun et svagt Rillede af hende, men den Fortjeneste har hun, at hun har faaet mig til at lee, baade medens hun talte, og efter at hun er borte.

Lev nu vel min kjære Ven! Meget Held fremdeles paa Deres Tour. Den lille rare Drengs Reen haaber jeg er rask igjen. Pas paa Dem selv og vær ikke for dristig paa Rjerg og Dal, mod Kulde og Regn, med hvad De spiser og drikker. Jeg selv har det bedre end sædvanligt, det urolige Blod fører sig bedre op. Jeg sørger over, at Sommeren snart er forbi, dog Vinteren har jo ogsaa sine Glæder, den samler, medens Sommeren adskiller Vennerne, dog maa jeg nok være fattet paa at leve temmelig eensomt i min Vinter-Rosendal til Vinter. Endnu eengang lev vel og naar De seer noget smukt i Naturen, enten paa Himlen eller paa Jorden, da nyd dette i saa fuldt et Maal, som det ønskes Dem af Deres inderligt

hengivne Veninde.

Jeg faaer ikke Tid at læse mit Rrev igjennem, men De kommer vel nok som sædvanlig ud af mine Runer.